

Nepeeklahjas.

Notas grammatina par peeklahjigu
nisveschanos

~~~~~ fadsihwē un farinās. ~~~~~

(Behz wahzu pasihstamās grammatinas
„Es schickt sich nicht“.)

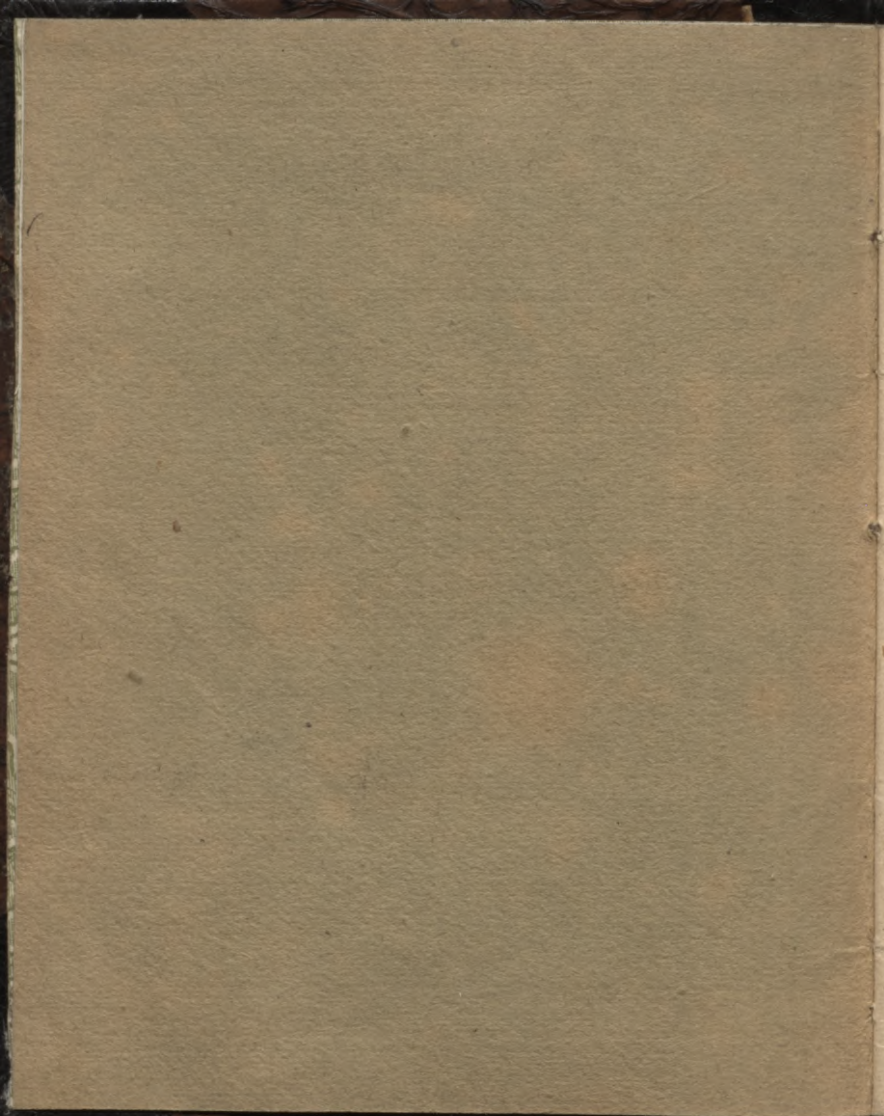
Saturs:

1. Bee galda.
2. Bar drehbem un personigeem eeradumeem.
3. Weesu fanemichanas istabā.
4. Atklastā fadsihwē.
5. Walodā.
6. Wehstuku rakstichanā.
7. Wispahrigi.
8. Seeweefchu dfinumam.

— —

Rigā, 1912.

Drukasuldi un apgahdajuldi 3. A. Freijs un beedri.

L 3
280

1/2 (11)

L 1
266 (P)

Nepeeklahjas.

Rokas grammatina par peeklahjigu ulweſchanos

ſadſihwê un ſarunâs.

(Behz wahzu paſiſtamâs grammatinas „Es ſchickt ſich nicht“.)

Saturs:

1. Pee galda.
2. Par drehbem un perſonigeem eeradumeem.
3. Weeſu ſanemſchanas iſtabâ.
4. Atklahtâ ſadſihwê.
5. Walodâ.
6. Wehſtuku rakſtiſchanâ.
7. Wiſpahrigi.
8. Seeweefchu dſinumam.

Rigâ, 1912.

Drukajuſchi un apgahdajuſchi J. A. Freijs un beedri.

L. V. 8
No. 165.895 ✓

079909771

28

Nepeeklahjas.

I.

Pee galda*).

Weefim **nepeeklahjas** par wehlu eerastees pee maltites. To daridams wiensch isturas nepareisi pret nama fungu, kà ari pret pahrejem weeseem, it ihpafchi pret ehdeenu pafchu.

Nepeeklahjas ari par wehlu atnahft pee gimenes maltites, tas peerahda nepeeklahjibu pret pafcha gimeni, un tahda nowehsoshana nebuht neweizina omulibu un jautru prahtu.

Nepeeklahjas apsehstees, pirms kundses wehl naw apsehdufchàs, waj apsehstees, pirms fainneeks waj fainneeze naw apsehdufchees. **Nepeeklahjas** weenu ar otru eepafihstinat — ja to maf mehds darit — kad wifì weefi jau apsehdufchees.

*) Veelafais daudsums no fcheem padomeem leetojams no wifem wifòs gadijumòs; tomehr daschi noder tikai finamòs laifòs, ziti atkal eewehrojami tikai weefim, waj tikai fainneekam.

Nepeeklahjas sahju par tahlu no galda aisstunt prom, waj atkal zeeshi pret galdu atspeestes.

Nepeeklahjas eesprauft saljeti knopzaurumâ waj aiskaklê. To mehds darit behrnu istabâs. Saljeti jausklahj pahr zeeseem.

Nepeeklahjas apkalpot eeluhatos fungus, pirms naw apkalpotas kundses, neisnemot ari mahjas kundses.

Nepeeklahjas ehst supi no karotes gala, schai wajadsi-bai jaleeto mala. Nepeeklahjas ari supi puhst, un dsirdami strehbt; ehdot japeefargas no leeka trofshna.

Nepeeklahjas galwu noleekt pahr schkihwi, nedj ari ik pee kumosa nolozit. Jafeshch weenumehr taifni, tomehr ne stihwi.

Nepeeklahjas maifi no schkehles kost — to war, wiau freisaiâ pusê blakus schkihwin turot ik pa kumosam nolauft. Tâpat ari maifi naw wairumâ jaeelausa.

Nepeeklahjas ar nasi ehdeenu mutei pasneeat. Nepeeklahjas ari dakshinu pahrmehrigi apkraut. Us dakshinu jausnem tik, zik bes nascha palihdsibas weegli war — ne wairaf.

Nepeeklahjas neweikli rihkotees ar nasi un dakshinu. Tâ nascha tâ dakshinas spaleem jagul plaukstâ, un ehdeens ar dakshinas eekshvusi jaleek pee mutes. Nepeeklahjas ar dakshinu durt un to tâ eesmu leetot. Bareiso rihzibu ar nasi un dakshinu eemahzas tikai zaur noslatishanos un wingrinashanos.

Nepeeklahjas runat, ehdeenus sew us schkihwi leekt.

Nepeeklahjas steidfigi ehst un rihht.

Nepeeklahjas muti pahrpildit, tâpat ari ne dsirdami gremot. Jaehd rahmi, meerigi un klusi.

Nepeeklahjas ar sawu nafi nemt sweestu, sahli waj zitu ko wiseem leetojamu, ja brihwi naschi ir us galda.

Nepeeklahjas gasu greeschot elkonus us abam pusem isplehst. Sator elkonus weenumehr tuwu pee sahneem.

Nepeeklahjas alahsi ar dsehreenu ta pazelt, itka gri-betu to otradi nostahdit few us deguna. Blahsi taisni japeezet pee luhpam un tad drusku us augschu japaschkeebj.

Nepeeklahjas saknu ehdeenus ehst ar karoti. Jaehd ar dakschianu. Likums ir, ka neko naw jaehd ar karoti, ko war ehst ar dakschianu.

Nepeeklahjas schkihwi atstahst nafi un dakschu, ja weh-las otrreis to paschu ehdeenu, abi rihki jaatstahj tad us schkihwa malu.

Nepeeklahjas kaulu drumstalas spaut us schkihwi. Dakschu pee mutes peeleeet, ispsaujamais ziteem nema-not jausleek us to un tad us schkihwa malu. Augku kau-linus drihst ar pirkstu palihdsibu isnemt no mutes.

Nepeeklahjas steeptees pahri kaiminu schkihwi, lai ko sasneegt.

Nepeeklahjas daschadus preekschmetus awtaustit; ne-peeklahjas darbotees ar dakschu, saljeti, alahsi waj zitu ko.

Nepeeklahjas ar saljeti nobrauzit seju un bahrsdu. Ar salieti weeali janoslauka luhpas.

Nepeeklahjas weenai personai peegreest muguru, lai ar ntru sarunatos.

Nepeeklahjas aismirft, ka kundsei allasch pirmas tee-sibas, ka kungas usmanigi to apkaspo, weenalga, waj ta ir winam preekscha stahdita, waj ne.

Nepeeklahjas runat ar pilnu muti — ihsteniba mutei nekad naw jabuht pilnai. Weseligaki un turkscht pee-flahjigaki ir, ehst weenumehr maseem kumoseem.

Nepeeklahjas buht bailigam. Japuhlas fewi sawal-dit un meerigam parahditees: to jamehgina un naw jaisrahdas paschapsinigam. Turklaht jaapdomà, kà paschzeenischana ir tàpat tikums, kà zitu zeenischana.

Nepeeklahjas nasim waj dakschai laut nokrist; bet ja tas noteef, tad tadeht naw jaustrauzas waj jaapmulst. Meerigà garà japrasa apkalpotajam zitu eerozi, un notikufcho naw nebuht wairs jaewehro. Naw jausbudinas par kaut kahdeem pahrssteigumeem waj tam lihdsigeem gadijumeem, bet jaisturas pee tam ar prahneeka meeribu un weenaldsibu.

Nepeeklahjas laiski atgultees krehslà. Romeescheem gan bij atkauts us saweem spilweneem atlaistees, tomehr muhsu laika saweesibas to neatkauj.

Nepeeklahjas elkonus us galda atspeest un usgultees.

Nepeeklahjas pee galda leetot bakstamo.

Nepeeklahjas ehst sihpulus waj kiplokus, ja newehlas wairak stundas palikt weenatnê.

Nepeeklahjas sawam weesim usbahsigi peedahwat ehdeenu. To reis atsina par wajadsiqu, nepeezeeschamu, un eeskatiija par peeklahjiu, ka weesis allasch peedahwajumu peenehma, waj ar sinamu sihmi peerahdija, ka tam peeteef. Tagad eeskata par koti nepeeklahjiu, ja weesi moza nemitoscheem peedahwajumeem.

Nepeeklahjas palikt sehsham. ja kundses no galda peezelas. Sapaleef stahwam, lihds kundses istabu atstahjuschas; tad war atfehstees, ja wehlas turpat palikt.

Nepeeklahjas pee galda kahdu ehdeenu atraidot peesihmet: „newaru to panest“. Beeteef, ja atraidoschi pateizas, un neweenam naw teesibu, tad taujat pehz eemeesla.

Nepeeklahjas runat par wehdera wahjibu un fagremoschanas spehju waj tamlihdfigàm wainam. Ehdeenu baudischanana ir patihkama atklahta nodarboschanàs. Tomehr fagremoschanas spehja ir tikai personiga leeta, un neder farunai ar draugeem.

Nepeeklahjas taifit peesihmes fawam faiminam par to, fo winsch ehd, itkà tam dotu laipnus padomu; tas ir nesagremojams, tas fazet drudsi u. t. t. Itweens schini sinà pats labaki war par fewi gahdat un ruhpetees un tam drofchi patiktu daudj labak, ja laipnais faiminsch pats gar fewi sinatos.

Nepeeklahjas redsami puhletees, lai eeguhtu pareisu istureschanos; nepeeklahjas lempigi isturetees, tomehr newar jau israhdit, ka teescham puhlas labaki isturetees. Ir labaki padarit daschas kkuhdas un nepeeklahjibas, nekà uskrihtofchi pret tam zihnitees.

Nepeeklahjas, pateizibu neiffakot, atwaditees no weefibu dewejeem.

Nepeeklahjas palaidnigà uswalkà nahkt pee brokasta. Seeweetes rihta apgehrbam jabuht weenkahrscham, bet fahrtigam un patihkamam un matòs nedrihkft buht sprogu greeschamàs adatas. Wihreetim atlauts pee schis maltites gehrbtees rihta fwahrkòs; tomehr ir wihreeschi, kas krekla peedurknès nahf pee maltites, tas ir leelà mehrà nepeeklahjigi.

Nepeeklahjas dsert ij apakfchtases. Pascham no schim nepeeklahjibam atturotees, newajadsetu tàs pee ziteem eewehrot. Stahsta, ka pee anglu printfcha galda kahds lautu muischneeks, wiseem flahtesofscheem galma laudim par leelu leelajeem smeekleem, eelehja tehju apakfchtasè, pehz kam prinzis it meerigi ari fawu tehju eelehja apakfch-

tasê, tà norahdams sawu galmu, kas tik nekahrtigi isturejas un turklaht sawu weesi atkal godâ zeldams.

Nepeeklahjas karoti atstaht tehjas glahsê waj kasijas tasê, zaur scho eeradumu daudskahrt apgahschas tase. Karotei japaleek apakschtasê.

Nepeeklahjas kruhtis notraipit ar olas waj kasijas pileeneem un peedurku galus ar tauku traipekteem. Ar drustu ruhpibas war nowehrst tahdu nekahrtibu. Nekas naw nekreetnaki usluhtot, tà fungu, no kura drehbem redsams, ka winsch eeturejis maltiti.

Nepeeklahjas no galda peezeltees, lihdsj maltite naw pabeigta.

II.

Par drehbem un personigeem eeradumeem.

Nepeeklahjas personigo tihribu palaišt un nepeekopt; tas noteek beeschaf, nekâ besruhpiğais apluhkotajs war nowehrot.

Nepeeklahjas walkat apkehjitu wetu. Schinî sinâ jabuht loti apsinigeem.

Nepeeklahjas buht nekahrtigam. Ihstâ laika eewehriba ir wisfwarigakais starp neeewehrojamakeem tikumeem.

Nepeeklahjas apgehrba un tihribas sihkumus atstaht neeewehrotus. Dauds laudim, kas zitadi ari sihkumôs ir tihrigi, ir melni, netihri waj pahrak gari pirkstu nagi. Tas pawisam nekreetni.

Nepeeklahjas nekopt un netihrit masàs spalwinas, kas isaug no aufim un deguna — tee ir sihkumi, kurus weegli daudskahrt aismirft.

Nepeecklahjas atklati tihrit auſis, degunu un pirkſtu nagus. Tihriba un fahrtiba nepeezeefchama wiſâs leetâs, kas pee zilwefa peeder; bet kas pee apgehrba peeder, tas iſdarams tikai gulamiftabâ.

Nepeecklahjas leetot matu krahſu. Krahſa naw da-biga un tikpat ar to neweenu newar peeckrahpt.

Nepeecklahjas padaudſ leetot matu ektu un pomadi. Senat tos gan ſtipri leetoja, bet tagad to uſfkata par nepeecklahjigu, un katrâ ſinâ tas naw tihrigi.

Nepeecklahjas walkat ſpilgtu krahſu waj raiba auduma drehbes; nepeecklahjas — it ſewiſchki mehs ſcho ſihmejam uſ wihreeti — walkat kaut ko, kas ſmukſ. Kas wihreetim par dariſchanam ar ſmukâm leetam? Winam jaisraugas patumſchas krahſas un weenkahrſchs audums. Ir jau taiſniba, ka ari wihreescha drehbem jabuht patihkamâm un glihtâm, un tâm turklat jadod zilwefa ſtahwam ſtaltumu; bet nekad tâs nedrihkt buht iſgreſnotas, geki-gas, waj pat ſmukas.

Nepeecklahjas zepuri walkat uſ peeri uſmauktu waj uſ pakauſi noſchlukluſchu. Braſti laudis uſbahſch zepuri dſifi uſ peeri, un ſemneeki tikai walkâ to pakauſi.

Nepeecklahjas ſtaigat ar neſpodreem ſahbakeem. Ja-gahdâ, ka tos noſpodrina jau eepreekſchejâ wakarâ un uſ eelu iſejot wehl reiſ nobirſtê.

Nepeecklahjas walkat greſnumu leetas, aiſſprauſchamas adatas, greſſenus waj zitas rotas. Krekla pogas, pulkſtena kehdi, laulibas un ſeegeſa greſſenu wehl war leetot, jo tâs derigas leetas; bet jo weenkahrſchal, jo labak.

Nepeecklahjas buht „ſchwihtram“, waj kâ ari zitadi no-fauz gaduſimtena modes wergu.

Nepeecklahjas eet, ſtaigat lempigi waj palaidnigi. Ja-

eet taifni un flaiſi, tomehr ne ſtihwi; jaet weelgi, bet ſtalti. Nepeeklahjas zekus uf ahru lozit, nedſ kahjas ſew, tà ſakot, pakal wilft; jaet ir leeſeem, bet ſtingreem ſoleem, newis leſkat kà putnam, tomehr ari ne palaidnigi.

Nepeeklahjas rokas eebahſt biſſchu kabatàs, tàpat ari ne ihſſchus weſtes keſchà waj rokzaurumâ.

Nepeeklahjas leetot atklahtâ ſadſihwê ſobu baſtamo, nedſ ar to rotaſatees. Nepeeklahjas ſobu baſtamo ilgal leetot, kà tikai azumirkli; nepeeklahjas ari ſobus greeſt.

Nepeeklahjas ſplaudit. Weſeleem zilwekeem tas itnebuht naw wajadſigs; pee wineem paſtahwiga ſplaudiſchana ir tikai nelahga eeraduma ſekas. Blauiſchu ſlimneeki ſpeeſti to darit; bet nekad neweenam to naw jadara atklahtàs weetàs, neleetojot preeſſch tam ſewiſſchi nolemtos traufus. Uſ grihdu jau ne par ko nedrihſt ſplaut. Pat uf eelas nebuhtu jaſplauj, bet noteku weetàs. Bet ja nekà zitadi newar, tad jaleeto neſdogs.

Nepeeklahjas ſwilpot uf eelas waj atklahtàs ſapulzès, waj kaut kur zitur, kur par to waretu duſmotees.

Nepeeklahjas newaldami ſmeetees. Lai ſmejas firſnigi. ja tas ir weetâ, bet ſkaſà blauiſchana naw wajadſiga pee firſnibas.

Nepeeklahjas beſ eemeſla ſmeetees waj ſmaidit. War ſmeetees waj ſmaidit, ja tas ir wajadſigs, bet zitâ laikâ muti jatur zeeti un jaiſturas rahmi. Zilweki, kaſ katrâ gadijumâ ſmejas, nemehdſ wis buht leela gara behrni.

Nepeeklahjas tihrit degunu zitu klahtbuhtnê, ja war to peezeeft.

Nepeeklahjas ſaweefibâ ſchahwatees waj ſchklaudit. Ja mana, ka tas notiſ, tad jaaiſtur uf brihtinu elpa, un wiſ pahrees nemanot.

Nepeeklahjas muti turet atwehrtu un apakſchlupai ſaut no karatees. „Miſwer muti“, ſaka kahds mahzits wihrs, ſas par ſcho preekſchmetu ſarakſtijis weſelu grahmatu. Jaelpo ir zaur degunu, ne pa muti; jagul ar aiſwehrtu muti, un jatur to weenmehr zeeti, ja naw waja-dſigs to atwehrt. Wateja mute norahda uſ rakſtura wahjibu; ſchis paradums kaitè ſobeem un weſelibai.

Nepeeklahjas ar rokam aptauſtit ſeju un brauzit matuſ waj bahrsdu, waj zitadi kà ar tàm darbotees. Rokas jatur weenmehr meerigi.

Nepeeklahjas draugeem uſ pelza uſſiſt, teem eegrubſt ribàs waj zitadi tamlihdſigi iſrahdit ſawas preeka juhtas. Nepeeklahjas tà preezatees, nedſ ari no ziteem panest tahdu iſtureſchanos.

Nepeeklahjas beſ peeteiſchanàs ee-eet priwatâ iſtabâ. Jaewehro allaſch draugu eeradumi, ja ari ir winu wiſlabakais paſina.

Nepeeklahjas zepuri turet galwâ eeejot weikalâ, kurâ apkalpotajeem neapſegtas galwas. Tas ir tikpat maj peeklahjigi, kà zepures walkaſchana ſaweeſibâ.

Nepeeklahjas zilat wehſtules, rehkinus waj zitu ko, ſas atrodas uſ otra rakſtama galda. Nepeeklahjas luhkotees otram pahr plezu, kad tas laſa waj rakſta.

Nepeeklahjas ſaweeſibâ waj ari kur zitur ar kahjam bungot.

Nepeeklahjas ar pirkſteem trokſchnot pa frehſleem, galdu waj logu ruhtim.

Nepeeklahjas ar otru runajot waj klaufotees frehſlu ſchuhpot un groſit. Schi mahkſla loti trauzoſcha un nepeeklahjiga.

Nepeeklahjas pee ſewis nurdet waj dudinat dſeeſmu

waj meldiju. Dfineklis taiſit trofſni ir meſchonibas atleefas.

Nepeeklahjas pret ſaweem preekſchneefeem iſturetees werdſiſti padewigi, nedſ ari pret apakſchneefeem kundſigi un bargi. Þirmâ gadijumâ jauſtur paſcha zeenibu, un otrâm fahrtam jaewehro zitu juhtas, lai winu ſtahwoſkis buhtu kahds buhdams.

Nepeeklahjas apmeklet alus un brandwihna pahrdotawas. Brandwihna dſerſchana naw ne tikai praſta un nepeeklahjiga, bet ta pat bojâ weſelibu.

III.

Weeſu ſanemſchanas iſtabâ.

Nepeeklahjas weeſu ſanemamâ iſtabâ eeejot paturet mehteli un wirskurpes (galoſchas), lai ari apmeklejums buhtu neſin ziſ ihſs. Ja eeeet uſ ihſu brihdi, tad war paturet rokâ zepuri, bet nekad leetus ſargu waj ſpeeki.

Nepeeklahjas mehginat roku ſneegt wiſâm klahteſoſchâm perſonam. Ja nama tehws un mahte ſneeds roku, tad ta jaſanem; bet pret wiſeem ziteem pilnigi peeteel ar paſlaniſchanos.

Nepeeklahjas fungam, ne ſem kahdeem apſtahkleem, pirmam ſneegt kundſei roku. Winai allaſch jabuht uſaizi natajai, w i n a i pirmai jaſneeds roku. Aiſ ta paſcha cemeſta newajag ari pirmajam ſneegt roku augſtakas fahrtas waj wezakai perſonai, pirms ta neſneeds pa preekſchu.

Nepeeklahjas ſteidsotees raudſit eeguht ſehdekli. Paſtahwet ſtahwus ir tik pat weegli, patihkami un peeklahjigi un tad ari war labak ſarunatees.

Nepeeklahjas isturetees dsestri waj atgruhdoschi, bet tikpat maj ari pahrmehram filti un laipni. Sirsniga, laipna, tomehr meeriga istureschanàs ir wislabakà.

Nepeeklahjas sifhti apluhkot istableetas, glesnojumus, gimetnes, bet pahr wifàm leetam nekahdu klahtefoschu personu.

Nepeeklahjas aismirst peezeltees mahjas kundsei eenahkot.

Nepeeklahjas atgahstees schuhpukfrehslà, waj uf atsweltnes. Wispahr nepeeklahjas islaisstees, bes ween gulamà istabà.

Nepeeklahjas kahjas pahr zekeem sakrustot. Gandrihs ikweens wihreetis to dara — tomehr t a s n a w jadara.

Nepeeklahjas ar frehslu schuhpot. Uj flehsla jasehsch meerigi un nepeespeesti.

Nepeeklahjas kahjas pastahwigi kustinat. Nepeeklahjas rotakatees ar tuwumà esofchàm bahrkstem waj knopem; smalkas isglihtibas galwenais prasijums ir: meers ar kahjam un rokam.

Nepeeklahjas buht paschapjinigam. „Bateesa pee-
flahjiba,“ tà saka kahds rakstneeks, „weenmehr tà nodar-
bojas ar ziteem, ka tai naw laika, domat par sewi paschu.“

Nepeeklahjas weesus weenu ar ottru eepasihstinot kundses kungeem preekshà stahdit, lai fungi eenemtu nesin zil augstu stahwokli, wi nus wajaga allasch preekshà stahdit kundsem. Jauni fungi allasch preekshà stahdami wezeem kungeem, jaunus kundses preekshà stahdamas wezakàm, bet ne otradi.

Nepeeklahjas atsazitees, kad mahjas kundse usaizina dsedat waj klaweeres spehlet, ja nedomà nopeetni to ne-

darit. Atfazitees tikai tadeht, lai weefibas dewejai wairaf reis buhtu jaluhds un jausaizina, peerahda lepnu, untu-
mainu dabu. Tadeht mehš ņakam ikweenai nama mahte:

Nepeeņlahjas wairaf neņa weenu reiši pehž pirmās at-
ņazišchanās ņahdu uņaizinat uņ dņeedaņchanu waj ņehleņcha-
nu. Pirmai atņazišchanai war buht par eemeņlu peeņah-
piba un biņliba, bet otrai atbiņdei jabuht turņlaht ari
pehdejai.

Nepeeņlahjas runajot otru aiņtiņt. Satwert zitus aiņ
roņam, waj pleza, waj atņkal teem peeग्रuhst, lai tee uņņlau-
fitos, runā preti wiņeem iņglihtibas praņijumeem.

Nepeeņlahjas pahraf ņkani runat un ņahrot buht
ņarunas wadonim.

Nepeeņlahjas ņaweefibā tņchufstet. Ja newar iņteikt
ņkani to, ņas ņakams, tad janogaida iņdewigu gadijumu.

Nepeeņlahjas runat par ņawa paņcha perņonu un
ņawām dariņchanam. Ja wehlās buht wiņeem mihtņch un
patihtkams, tad jarunā ar teem, ņas teem intereņē.

Nepeeņlahjas ņaweefibā runat ar ņahdu perņonu par
leetam, gar ņurām tikai winai un mums daņas un ņina-
ņhana, un ņuras tikai mehš diwi ween ņaprotam.

Nepeeņlahjas runat par paņcha ņlimibam waj zitu
zeefchanam. Laudis, ņas ņuhdsas un ņchellojas, ikweens
uņņkata par mozibu.

Nepeeņlahjas runat par laudim, ņas ņlahtefoņcheem
naw paņihņtami perņonigi, waj literariņki.

Nepeeņlahjas par zitu ņobotees waj to iņņmeet: nepee-
ņlahjas ņaut ņā trauzet weeņu weenprahtibu.

Nepeeņlahjas atņahrtot azumirņka ņaunas walodas un
tenņas.

Nepeeklahjas runat par schaubigàm personam, nedj ari tahlat isplatit nepeeklahjigas runas.

Nepeeklahjas runajot par ilgu uftawetees pee zitu seeweefchu ftaistuma, — zitu namu gresnumu — zitu faweesibu panahkumeem. Zitus laudis waj leetas un apstahklus pahrmehrigi flawejot, peerahda, ka ir nemeerà ar flahtesofcheem laudim un apstahkkeem.

Nepeeklahjas neewehrot peeeklahjibu. Ja nesin, kas ir peeeklahjiba, tad wismas wajaga domat wispirms par ziteem, un tad par sewi; tà darot zil nezil warès islihdsetees.

Nepeeklahjas ussahkt politiskas waj religiskas kildas; walodas par scheem preekschmeteem fazel daudskahrt ruhgtumu un dusmas, un tadehl ir labaki, no tàm iswairitees.

Nepeeklahjas kaut ko atstahstot peejaukt nepateesibu, dot tam nepateesu nokrahfu.

Nepeeklahjas otru runà pahtrauft. Tas tihri nepeedodami tam, kas to dara.

Nepeeklahjas allasch klaji preti runat. Domu un usskatu daschadibai naw eemesla otru apwainot, bet taisni preti runajot pahrkahpj swarigu peeeklahjibas likumu. Beeteef, ja issaka fawas domas, par tàm strihdetees naw wajadfigs.

Nepeeklahjas par wifu ar ikkatru strihdetees. Strihdu jautajumu, gar kuru wisi interesejas, war wehl peelaišt; bet ja divi faweesibà ussahkt sparigu wahrdu strihdu, gar ziteem nelikdamees finis tad, nama mahtei patwarigi jaeejauzas un jaluhds, lai met meeru.

Nepeeklahjas buht bej gala stahstitajam. Ja kaut ko stahsta, tad naw jaukawejas pee katra sikhuma, un katrs wahrds sewischki jaisklaidro — bet jastahsta skaidri, ihfi un faprotami un zil ahtri ween eespehjams jabeids.

Nepeeklahjas runat tikai par weenu preekschmetu; nepeeklahjas runat par leetam, kas zitus neinterese; ar wahrdu sakot, nepeeklahjas buht par mozibu.

Nepeeklahjas atfahrtoot aprakstus waj nowezojuschus jokus. Pat kodoligs joks top ar laiku gekigs.

Nepeeklahjas katra gadijuma jokus taisit. Bihrs, kas pastahwigi dsen jokus, tihri smeekligns, un daudskahrt wisa saweesiba par wixu dusmojas.

Nepeeklahjas buht par daudj walsirdigam, ja pee tewis apwaijazas par kahdu zitu personu, jo ja to atstahsta tai personai, war iszeltees nepatihkamas sekas.

Nepeeklahjas atstahstit jokus un anekdots par saweem radeem un draugeem, par kureem klauwitaji war buht neneeka nesin, un par kuru darbibu teem droschi naw nekahda interese.

Nepeeklahjas us jautajumeem atbildet tikai ar weenu wahrdu, peemehram „Ja!“ „Nè!“ „Labi!“ u. t. t. Ta atbildot war ottru pat apwainot. Us katra jautajumu war atrast peenahzigu atbildi, un to ari jaissteiz.

Nepeeklahjas rahditees weenaldfigam, neewebrigam, waj nepazeetigam, kad ziti runa. Smalka isglichtiba prasa, ka peeklahjigi usklusas ikweena runa.

Nepeeklahjas buht eedomigam. Nepeeklahjas plaschi isleelitees par pascha darbeem un spehju; jaska ihsi, ja pawehsta ko darijis, ko grib darit, waj kad runa par sawam gara dahwanam. Nepeeklahjas nostahtees par waroni sawa pascha stahsta.

Nepeeklahjas pehz zetojuma runat tikai par swe scham weetam un dihwaineem notikumeem, ko pats peedihwojis, un nepeeklahjas zitu semju eedihwotajus

nostahdit nepeezeschami semaf waj augstaf par saweem tautescheem tadehl, ka winu tautiskas paraschas ir zitadas.

Nepeeklahjas pee ziteem atraft kluhdas un tos nostahdit semaf par sewi. Bastahwiga flaweschana ir reebiga, kamehr atkal nemitoscha wainoschana un kluhdu mekleschana fazel ruhgtumu un ihgnumu. Isglihtotam zilweklam japrot ihstâ laikâ leetot goda parahdischanu un pasemoschanu — tas ir, winam ahtri un smalki jaerauga leetas labàs ihpaschibas un winas kluhdas.

Nepeeklahjas buht ihgnam, ja domajas no ziteem esam neeewehrots. Jadomâ un jarauga tilai ziteem patikt, un isnahkums buhs, ka pats jutisees apmeerinats.

Nepeeklahjas parahditees saihguscham, fateekotees un runajot pat ar tà saukto „moku garu“. Peeklahjiba prasa, ka padodas bes kurneschanas wiseem saweesibas apstahleem.

Nepeeklahjas neeewehrot pret wezakâm personam peenahzigo usmanibu. Jauniba daudstahrt isturas pret wezakâm personam pahrmehru nepeeklahjigi, it sewischki, ja tee ir kurlî. waj no zitâm tamlihdsigâm zeeschanam peemekleti laudis. Nekas nepeerahda wairaf labu firdi un daiku prahtu preeksch pateefas peeklahjibas kâ laipna usmaniba un eewehriba pret wezeem laudim.

Nepeeklahjas saweesibâ lasit grahmatu. Ja ir noguris saweesibâ, tad jaaiseet, bet zitadi jabuht tur, kur atrodas, ar wisu prahtu un usmanibu.

Nepeeklahjas aistahtees trahsnij preekschâ un tà ziteem aisturet siltumu.

Nepeeklahjas ar kundsem reisâ istabâ eejot waj to atstahjot, kundsem aisteingtees preekschâ. Kundsem, see-weeschu dsimumam wispah, ir weenumehr preekschroka.

Nepeeklahjas pastahwigi luhkotees pulksteni, itkà nepazeetigi gaiditu us promeeschanu.

Nepeeklahjas zaur laipnu apfweizinaschanu eedroschinatam, padaudj ilgi uskawetees; bet nedrihkt ari par agru aisejot, zitus istrauzet. Druszin eewehribas un gaischs prahts gan palihdsès mums atraft ihsto brihdi, kad laiks fazit „ar labu natt“.

Nepeeklahjas burtiski isleetot nama tehwa waj mah-tes usaizinajumâ dotàs teesibas: „Luhdsu nekautrejatees, isturatees sawa drauga mahjâs gluschj kà sawejâs!“

IV.

Atklabtâ fadlihwê.

Nepeeklahjas atfahptees us eelas no zela labàs pufes, zitadi waretu iszeltees sadurschanàs un apjukums. Pa labo pufi jagreesch zetu, jabrauz, jajahj!

Nepeeklahjas zitus peegruhst, ar elkoneem peebifstitees, waj zitadi kaut kà teem peerahdit sawu nezeenibu.

Nepeeklahjas neatwainojuschamees miht us zita kahjam, waj tam usgruhstees. Jabuht weenmehr usmanigam un peeeklahjigam.

Nepeeklahjas stihwi kahdu usskatit, waj smeetees par otra sawadibam kusteschanaâ waj apgehrbâ. Nepeeklahjas norahdit us personam waj preekschmeteem. Nepeeklahjas atpakal luhkotees, lai noskatitos us garamgahjeju.

Nepeeklahjas lauschu widû speeki waj leetusfargu tà nest, kà ziteem zelas nepatishchanas.

Nepeeklahjas ar waseju leetus= waj saulesfargu aifkart; kundsem un kungeem wajadsetu weikli islokotees atweeglinat fatiksmi eelâs.

Nepeeklahjas us eelas ehst augtus waj kaut to zitu. Redstot kungu us eelas apehdam ahboli, wairaf jasmejas nekâ japreezajas.

Nepeeklahjas nostahtees basnizu, weesnizu waj zitu namu eeeju preekshâ un apluhkot garamgahjejus.

Nepeeklahjas pasihstamus fastopot, ar teem nostahtees eelas widû, un tâ peespeest wijsus zitus eet nost no zela. Tahdôs gadijumôs japaeet pee malas.

Nepeeklahjas nostahtees us wahgu platformam, ja zaur to trauzè pasascheeru eekahpschanu un iskahpschanu. Jadamâ ari par zitu teesibam un ehrtibu.

Nepeeklahjas aismirst sweizinaschanu. Janonem zepuri preeksh ikweenas pasihstamas kundses; tâpat ari apswieziniot kahdu kungu, kas ir kundses pawadibâ, jaapswiezina ari winu, weenalga, waj pasihst, waj ne. Ja eet kopâ ar kahdu pasihstamu, tad janonem zepuri, kad winsh to dara, ja ari warbuht pats nepasihst personu, kuru sweizina.

Nepeeklahjas apturet us eelas pasihstamas kundses, lai ar tâm parunatu, bet jaapgreeschas un jaet tâm blafus us preekshu, un kad tas, kas wajadfigs, isfazits, jaatsweizinajas no tâm zepuri pazelot.

Nepeeklahjas peebeedrotees us eelas fungam un fundsei, kas eet kopâ.

Nepeeklahjas nowilkt zimodus, ja grib kahdam sneegt rofu, tadeht jaatwainojas.

Nepeeklahjas usrunat sweschu kundsi, nepazelot winas preekshâ zepuri. Ja tai nokriht nehšdogs un to tai

pasneeds, ari japazel zepuri. Ja omnibusâ pasneeds kon-
dukteerim preeſch winas bitetes maſſu, tâpat japazel
zepuri. Itweenam tamlihdſigam maſam pakalpojumam
jabuht ſaweenotam ar atturigu, zeenigu ſweizinaſchanu.

Nepeeklahjas pahrſteigtees ar preeſchâ ſtahdiſchanu.
Wiſpirms jabuht pahrleezingatam, ka eepaſihſchanâs ir
abpuſigs wehlejumees.

Nepeeklahjas ſawu pawadoni preeſchâ ſtahdit ikwee-
nam, ko uſ eelas ſaſtop. Tahdas eepaſihſchanâs reti kahds
wehlaſ, un dalibneekem neatneſs nekahda labuma.

Nepeeklahjas weikala laiſâ aiſkawet kahdu weikala
draugu, ja naw ſewiſchka, ſwariga eemeſla. Itweenam,
kaſ pateeſi nodarbojaſ, laiſs neiſſakot dahrgs, un to naw
welti jaiſſchkehrdè ar tuſſchâm runam.

Nepeeklahjas uſ eelas peepeſchi atſtaht ſawu beedri,
nepaſakot tam eemeſlu, kadehſ to dara.

Nepeeklahjas ſweſchneekam ko jautat. Jaunas mei-
tenes zaur to daudiſahrt eekluhſt breeſmâs, un winâm
buhtu labak, tahdu waizaſchanu pawiſam atmest. Zekojot
war apwaizatees pee dſelſszela waj fuga eerehdna, un
uſ eelas labak jagaida, lihds ſaſtop kahdu kahrtibaſ
uſraugu.

Nepeeklahjas otu apgruhtinat ar pakalpibu. No
pakalpibaſ naw jaatraujas, bet to ari naw japahrſpilhè,
ari ta ir kluhda. Nepeeklahjas peeſteigtees, lai peezeltu
fungam zepuri; nekad naw japazel kahdu leetu, kaſ
nokriht ſweſchneekam waj pawadonim, jo preeſch tam
wajadsetu ſewiſchka eemeſla. Ja kahdai kundſei kaſ
nokriht, tad japasteidſas to weikli pazelt un ſchahdi ari
japakalpo wezeem waj ſlimigeem kungeem. Bet ſteigtees,
lai pakalpotu ſew lihdsigeem, ir pahraſ leela peeklahjiba;

ta lihdsinas wergu padewibai, un labâs aprindâs to neufs-
skata par peeklahjigu.

Nepeeklahjas wahgôs, laiwâ, waj atklatâ ispreezas
weetâ, zitus pilnigi neewehrojot, zenstees eeguht few
weetu, seewas un behrnus pee malas pastumjot, wezus,
masaf spehzigus wihrus us preekschu gruhshot, nekahdus
peeklahjibas likumus neewehrojot. Ja tahdâ gadijumâ,
peeklahjigi zitus eewehrojot, pats pasaudè sawu weetu,
tomehr wehl paleek augstakas paschzeenibas juhtas, un
tam ari ir sawa wehrtiba.

Nepeeklahjas dselszeta wilzeenôs waj wahgôs
eenemt leelaku weetu, nekâ teescham wajadfigs. Schini
sinâ seeweeschu dsimums grehko wairaf nekâ wihreeschi.
Kahds kungs, kas dauds zelojis, iskaidro, ka schini sinâ
starp abeem dsimuneem ir tahda starpiba, kâ starp skait-
leem seschi un peezi, — jo us sehdeka, kur weetâs sescheem
wihreescheem, nekâd wairaf kâ peezas seewas neatradis
weetu.

Nepeeklahjas leetot melus: „Naw wairs telpas“, ja
telpu tomehr ir, lai preeksch sewis eeguhtu plaschaku weetu.

Nepeeklahjas eekahpt jau lauschu pilnâ tramwajâ.
Ir jau gadijumi, ka zitadi newar, bet pa leelakai datai
jau otrôs wahgôs atradis weetu. Personai, kas eekahpj
jau pilnôs, atklatôs wahgôs, naw teesibu, kas ziteem
buhtu jaewehro.

Nepeeklahjas trofchnaini eeeet basnizâ, kad deewkal-
poshana jau eesahkta, ar to stipri trauzè zitus, no ka
tatschu jaiswairas. Jabuht jau laikâ klat un jaenem
sawa weeta. Durwju fargs, kas stingri aisleeds eeeju
ikweenam, kad spredikis eesahkts, pelna teescham selta
medaku.

Nepeeklahjas atflahta preekschnefuma waj spredika laikâ trofschnaini atstaht sawu sehdekli. Laudis, tas gar ziteem nelifdamees finis, tahdâ kahrtâ trauzè atflahtas şapulzes, lihđsinas wairaf meschoneem nekâ isglihtoteem zilwekeem.

V.

Walodâ.

Nepeeklahjas nepareisi runat. Tadeht jamahzas gramatiku un jalasa labako rakstneeku darbus.

Nepeeklahjas wahrđus nepareisi isrunat. Tadeht ja-
uşklauşas isglihtotu zilweku şarunâs un janem palihgâ
wahrđnizas.

Nepeeklahjas wahrđus şamainit, nedş tos pa puşei
isrunat. Jarunâ şkaidrôs un gaischôs teizeenôs.

Nepeeklahjas runat pahraf şkalâ, speedoşchâ balsi,
tâpat jaşargajas runat zaur degunu. Kunajot jami-
grina kruhtsbalsi, un jamahzas şkanas druşku apşlahpet.
Jarunâ allaşch şemâ, bet tomehr ne pahraf rupjâ balsi.

Nepeeklahjas leetot praştus wahrđus un noşauku-
mus. Nepeeklahjas padaudş beeschi leetot palamu
wahrđus; nepeeklahjas runâ daudşkahrt leetot paleelina-
şchanas formu. Sawu eekarşumu jarauga şawaldit.

Nepeeklahjas leetot nenofihmigus išsaukumus, p. p.
„Ak tu manu mihtu deenia!“, „Wai Deewin!“, „Kad te-
wi pikis!“, „Kauj winu kozinşch!“ — „Blekis ween!“

Nepeeklahjas usrunat pasihstamu jaunkundsi, titai „jaunkundse“ fakot. Nedrihkst ari fazit „Marijas jaun- kundse“, „Annas jaunkundse“, tà usrunat drihkst titai kalpu kahrtà. Jaunkundsjes jausrunà pee gimenes wahrda, to saweenojot ar nosaukumu jaunkundse. Ja kahdà gimenè wairaf mahsu starpà jaewehro schkiriba, tad itweenu jasauz pee pilna wahrda.

Nepeeklahjas weikala nosaukumus leetot zitadi tà titai weikala dsihwè.

Nepeeklahjas leetot pahrsphiletus ihpaschibas wahr- dus. Naw jasaka „brinischki“, ja leeta titai „smuka“. Tapat nepeeklahjas teikt „wareni, leeliski“, ja to paschu ihpaschibu war apsihmet ar wahrdinu „skaisks“. Bahr- sphilejums schinì sinà nepeerahda smalku garschu.

Nepeeklahjas leetot laika wahrdus „eenihdet“ un „nizinat“, ja kaut kas nepatihk, waj ja to atrod reebigu. Rundsei, kas isskaidro, ka wina „eenihst dseltenas lentas“, un „nizina baltos rufkus“, war buht gluschi pareisi usskati, bet wina peerahda, ka tai truhziga isschirschanas spehja nosaukumu sinà.

Nepeeklahjas par personam runajot fazit titai „wiasch, wina“. Jasaka: „Behrsina kundse atnahks“, newis „wina atnahks“. Ir wihri, kas par sawàm seewam runajot saka weenumehr titai „wina“, un ir aktal seewas, furàm preeksh sawa wihra naw zita nosaukuma tà titai „wiasch“. Tas pawisam nekreetni.

Nepeeklahjas fazit: „Esmu zauri“, ja grib teikt, ka ir pabeidsis ehst pusdeenu, waj brokastu. „Waj esat zauri“, waizaja kahds amerikaneets anglim, kopà pee galda ehdot, „Zauri!“ sauza anglis un luhkojàs isbijees us grihdu un tad us greesteem — „zaur ko tad?“

Nepeeklahjas leetot neweetâ nosaukumus „kundse“ un „kungs“. Nepeeklahjas šazit „patihkama kundse“. Ja leeto wahrdu patihkams, tad jafaka „patihkama ņewa“. Tad jajautâ „Kas winsch par wihru?“ newis „kas winsch par kungu?“ Jafaka „Wina ir laba ņewa“, newis „laba kundse“. Pareisi neiffchkirot nosaukumus „kundse“ un „kungs“ peerahda ņawu iņglihtibas truhkumu. Šhos nosaukumus naw jaleeto, ja runâ weenigi par fahrtu dņimumu.

Nepeeklahjas peefawinatees flifto paraņchu, nosauft wiņu to par „jozigu“, kas mums parahdas ņweņchs un neparaņts. „Jozigs“ jaleeto tikai tad, ja apņihmejamqis preeņņchmets pateefi tahds ir.

Nepeeklahjas leetot nosaukumu „trafs“ waj „ap-lams“, tad jateiz „ņapihzis“; nepeeklahjas teift „breeņmigi ņkaifts“, „breeņmigi ņmuks“, u. t. t. Wahrdu „breeņmigs“ jaleeto tikai pee pateefâm breeņmam.

Nepeeklahjas ziteem dņirdot atgahdinat otra walodas ņluhdas, waj nepareifņu ifrunu, tâ ņa wainigajam janoņarkņt, un jajuhtas apwainotam. Tahdâm peefihmem janoteef wiņâ peeeklahjibâ un newis ziteem dņirdot.

VI.

Webņtulu rakņtiņchanâ.

Nepeeklahjas ņarakņstitees perņonigâs leetâs uņ paņta kartem. Jhņs, weikalifņs paņinojums wehl war notift uņ paņta karti, bet priwatas wehņtis rakņstot uņ waleju karti, war ņanehmeju daudņfahrt pat apwainot.

Nepeeklahjas wehstules rakstit us slihta papira. Nepeeklahjas privat wehstulem leetot wehstulu lofschnus ar weikala firmu. Monogramus, wahrdu eesahkumu burtus, waj adreses war labâ gaumê list usdrukut us lofschneem; bet zitadi raibumi naw smuki un peeklahjigi.

Nepeeklahjas kuwera gumijas malu ar luhpam apflapet; bet schis paradums ir tif wispahrigs un tâ eesaknojees, ka gruhti tam preti runat. Tomehr neweens newar dehwet scho paraschu par patihkamu.

Nepeeklahjas rakstit lihkuumaineem burteem. Nepeeklahjas pakakkehmot rakstischanas skolotaja aplamos krikumus. Tâ kundses tâ kungu rokrakstam jabuht gluschi weenfahrscham un bes kaut kahdeem israibojumeem.

Nepeeklahjas aismirst uslipinat marku wehstulei, ja to nodod otram tahlakshuhtichanai.

Nepeeklahjas neatbildet us eeluhgumu, weenalga, waj to peenem, waj ne. Nekad naw japamet kahdu wehstuli bes atbildes. Nepeeklahjas atstahst tâ neewehrotu laipnibas waj mihlestibas peerahdijumu.

Nepeeklahjas prezetai kundsei rakstot, usrunat winu pee preekshwahrda. P. p. naw jaraksta „Akmentinu Marijas kundsei“, bet „Akmentinu Karla kundsei“.

Nepeeklahjas rakstito wehstuli wehl schkehrsam pahrrakstit.

Nepeeklahjas ne runâ, nedj rakstichanâ leetot daudj sweschwahrduus un teikumus. Schis paradums ir tikai leeliba, un pat neleetiba, ja tas, kam raksta, swescho walodu nepasihst, un teikumus tadeht ari nesaprot.

Nepeeklahjas pahrsteiqtees dodot eeteikichanas rakstus tahdeem laudim, ar fureem eepasihstotees nebuhtu labums nedj patikschana teem, kuru laipnibu preeksh

wineem wehlas, waj kureem naw laika ar fweſcheem nõdotees.

Nepeeſlahjas aiſlipinat eeteiſſchanas wehſtuli.

VII.

Wiſpabrigi.

Nepeeſlahjas bahrt behrnus waj kalpus zitu klaht-
buhtnè. Jaewehro ari wiuu juhtas.

Nepeeſlahjas behrnus lihdsnemt ſameeſibâ. Nepee-
ſlahjas tos ſehdinat pee galda, ja weeſi ir. Nepeeſlahjas
tos uſbahſt ziteem laudim.

Nepeeſlahjas fungam waj kundſei iſteikt ſawas pa-
wehles kundſigâ baſſi. Jadomâ ari par apakſch mums
ſtahwoſcho paſchzeeniſchanas juhtam. Labprahtigu
paſklauiſibu eeguhs daudſ weeglaſ, ja pawehles iſteiks
laipnâ, lehnâ, tomehr noteiktâ baſſi.

Nepeeſlahjas apgruhtinat zitus, ſtahſtot par nelai-
mem mahjâs, par nepaſklauiſigeem kalpeem waj tamlihdji-
gâm ſchehlabam.

Nepeeſlahjas buht kaitinatajam. Griba kaitinat
behrnus, ſunus, lakus, rahda tikai nemodarvinata gara
nemeeru. Nepeeſlahjas dauſitees.

Nepeeſlahjas noſmahdet to, ko otrs dara, un ſawus
darbus uſſlawet.

Nepeeſlahjas runat nizinoſchi par ſawa paſchas fahr-
tas pretneeku waj to noſahkat. Tas ir toti nepeeſlahjigi
un peerahda ſemu, neezigu rakſturi. Zilwekam wajaga
ſajuſt ſewi tikdaudſ lepnuma un paſchapsinas, ka tas drih-
ſat uſſlawè ſawa pretneeka nopelnus, nekâ tos nopeſ.

Nepeeklahjas panemt no otra grahmatas, ja newar sinat, waj tàs atdos kahrtigi nosazitâ laikâ. Ja grahmatas nem, tad jasargas, ka tàs nekahdâ wihsê nesabojâ, wahku nesalaušch, lapas neeloka, malas neapraksta un tàs pahr wišam leetam nenotaschka tauku traipekseem. War iau lašit aisnemtis grahmatas, bet tàs jatur kâ draugus, kureem nedrihšt pahri darit.

Nepeeklahjas pahrmehrigi špehlet klaweeres, wijoli, harmoniju waj zitu musikas rikku. Muihu kaimineem ir juhtekli un teem wajaga kahdreis atpuhtu no šchi trofschka.

Nepeeklahjas buht pašmihligam; nepeeklahjas trakot, ja kaut kas neišdodas kâ wehšas; nepeeklahjas buht ihgnam un druhmam; nepeeklahjas buht weegli aiskaitinamam, jo tahds zilweks ir mahjas ihstâ moziba; nepeeklahjas nekahdâ sinâ buht par nastu ne gimenei, nedi kaimineem.

Nepeeklahjas labu darbu padarijušcham, wehšak ar to seelitees.

Nepeeklahjas nedi šewai, nedi wihram attaisit wehštules, kas nolemtas ziteem, ja naw taišni luhgts, lai to dara preekšch tàs personas, kurai ta šuhtita, winas nostbuhtnê. Beeklahjiba un laiwiba ir ustizibas šwarigakâ šastahwdala, kurai ari jabuht laulato laušchu dšihmes likumam.

Nepeeklahjas eedomatees, kad parahda wehštules nosuhtitaja parakstu, ka tad ari drihšt wehštuli atwehrt un lašit.

Nepeeklahjas nodotees domam, ka ta ir mahššlineeka waj dšejneeka geniia šihme, ja walkâ garus matus, tâ ka tee nokarajas pahri šwahrku apkaklei, waj kad tehrpjas ahrkahrtigâs drehbês.

Nepeeelahjas domat, ka wezaks zilweks buhdams, drihft nodotees nepeeelahjigàm runam un aisrahdiu-meem, tà ka jauni laudis aluschi dabigi apmulst. Zilweka garam, tàpat kà labam wihnam, jatop jo wezakam, jo labakam. Mahtei naw wis patihkami fazit sawàm meitàm: „Nepeeelahjas winâ usflaufitees.“

Nepeeelahjas leelitees ar pašcha waffirdibu.

Nepeeelahjas daudš usmahktees ar jautajumeem; ja pee pirmâ jautajuma redsama taisni pretiba dot atbildi, tad naw us to jaspeeschas. Tam kam atbilde jadod, ta war buht wisai nepatihkama un atgahdinat šahpigas leetas.

Nepeeelahjas neewehrot šhini masâ grahmatinâ us-
raštitos padomus „Nepeeelahjas.“ Warbuht daschi domâ, ka šhee padomi wiku pašchu personai newaiadsiai. Tà gan warbuht pee dascheem, sinams: bet pat wislabak-
tee no mums, istureschanâ tik pat mas pilnigi, kâ eekš
faut ka zita.

VIII.

Laipni noweblets seeweefchu dšimumam.

Nepeeelahjas drehbes pahraf daudš isgresnot. Tagadejâ wispahrigâ pahrmehriba isgresnojumôs tuwojas štipri mešonu garschai un paradumeem, un peerahda pirmo škaištuma šikuma nesinaschanu, kuri aptwer jehamu, ka weenkahršchiba ir allasch pirmais tikums. Apgehrbs, kas no augšchas lihds apasšchai apšchuhts lentem, newar patikt ne Deewam, ne zilwekeem. Wisus pahršpilh-
lejumas isglihtotâ fahrta war atstahht ahšsteem.

Nepeeklahjas werdsiffti kalvot modei. Saustizas wairaf sawa pascha garfchai un speeaelim nekà skrodere-nes eeteikumam un modes lapam. Rà tas eespehjangs, ka leela un masa seeweete war walfat isskatà weenadus apgehrbus, bes ka weena waj otra neiffkatitos jozigi?

Nepeeklahjas seju pilniqi padot faules staru eeswaidam, jo seja zaur to teescham netop skaitaka. Repurei jabuht tahdai, ka ta tatschu wismaf pa dalai seju apehno. jo maigas ehnas, kas rotalajas azis un us waigeem, dod sejai wisleelako skaitumu. Kod mode nostumj zepuri us pakauscha, naw japaklausfa tai; ja wina pawehl to usmaufft us peeri, tad japretojas buhtu modes warmahzibas upurim.

Nepeeklahjas walfat mahjâs isbalejusfchas waj netih-ras drehbes nedj apkehstias rotas leetas waj kautko, kas naw azim patihkams un peeklahjigs. Bee brokasta galda jaerodas tihrà un alihtà mahjas uswalfâ, maigâ, swaigâ, patihkamâ isskatâ. kâ nupat pluhktai pukei. Saapgehrbjas gimenei par patihshanu.

Nepeeklahjas pirkstus apkraut gredfeneem nedj walfat aufkarus.

Nepeeklahjas dabiao sejas skaitumu ar krahfu palih-djibu papildinat. Swaigâs gaifs, kusteschânâs, aufsta mas-gaschanâs no rihta un pareisa bariba dod waigeem dabigu jahrtumu, un naw otra tam lihdsiga skaituma.

Nepeeklahjas padaudj meelotees ar saldumeem. Ja masaf bauditu saldus wirumus, kuhkas, bonbonus un wehl tamlihdsigas nesagrewojamas weelas, tad wairotos ehstgriba us weseligâm baribam, un waigi zaur to seedetu kâ roses.

Nepeeklahjas nodotees romanu lasifchanai; to war nosaukt par netikumumu. Labs romans jau naw smahdejams, bet kà seewa war zeret eenemt lihdsigu stahwofli ar wihru, ja ta sawas garigàs dsihwes usturam leeto tikai weenu literaturas saru?

Nepeeklahjas šafweizinotees waj atwadotees atklahti škuhstitees. Jaapdomà pee tam wihreeschu šaih gums un jaatminas, ka naw peeklahjigi atklahti israhdit sawu mihlestibu.

Nepeeklahjas leetot mihlus mahrdus, ja negrib pateesi awihmet tamlihdsigu ihpaschibu. Ja seeweete runajot šaka, ka šchis waj tas tai ir „mihšch“, tad ta ir tikai seeweeschu wihše, ar ko ta grib isteikt, ka tai kautkas naw „reebigš“.

Nepeeklahjas zeemojotees runat par aiseeschanu in tomehr neet prom. Kad pateesi grib aiseet, tad to japašaka un jaatwadas.

Nepeeklahjas bešgala atwaditees. Kad draugus atstabi. Seewa. kas pee trepju awascheiàs pakahpes eefahš un ik uš pakahpes un pee trepju durwim šimtàm reišu atfahrto ardeewas un peekodinajumus, jel neaišmiršt atkal apzeemot, war tihri šatrazinat wihreeti, kas to pawada lai tas ir winas wihrs waj lihgawainis. Manas kundses. šaujatees peerunatees un pahrleezinatees, ka peeklahjigi ir tikai weenu waj diwas reišes atwaditees.

Nepeeklahjas peenemt no kunga pakalpojumu, tam nepateizotees, weenalga, waj winsch wahgòs muhs pakalšch sehdet šawà weetâ, waj pašneedš tahlak kondukteeram brauščchanas maksu. Seeweetes laipnà pateiziba atlihdsina bagatigi wihreetim wišas puhles un upurus, kas tam šchini šinà janes.

Nepeeklahjas leetus waj saules fargu tà turet, tà ziteem zelas breefmas. Schee preekschmeti ari dselszelà naw noleekami schkehrsam pahr zetu, tà ka neeewehrigeewar pahr teem pakrist waj ar sawàm drehbem aiskertees.

Nepeeklahjas us eelam skati treekt. Seeweetes pafemigà, atturigà istureschanàs gan wairs naw modè, tomehrtà ir tikpat peewilziga un daita, tà jau weenmehr bija.

Nepeeklahjas nirgatees un israhdit jautribu, ja naw eemesla. Peeteek, ja patihkamu joku algo ar mehrenu fmaidu. Ir jaunkundsēs, kas ikreis aisklahj seju rokam, kad smejas, bet tam mehš sakam, ka tas nepeeklahjas.

Nepeeklahjas us basnizu ejot smeetees waj skani farunatees ar fungeem.

Nepeeklahjas, ja isrihko weefibas, eeluhgt wairaf weefu nekà telpas peelaisch. Saspeeschànàs pee galda tahdòs gadijumdòs trauzè patihkamas farunas, weeseem neomuligi un apkalpotajeem fulaineem gruhti ispildit sawu amatu.

Nepeeklahjas launotees us draudseni, kad wina muhs ikreis neluhdš sawàs weefibàs. Wina jau muhs mihlè, zeeni un godà tàpat tà arweenu, bet ta warbuht newar eeluhgt wairaf tà sinamu skaitu weefu, un tai ir daudš zitu draudsenu, kuru beedribu ta wehletos baudit.

Nepeeklahjas eeperkotees kauletees, lai leetu dabutu lehtaki, un peeminet, ka zitur to war dabut lehtaki. Tirgonis, ja paradis tahdu buhschanu, jau neatdos lehtaki, pat tad, ja winsch no prasitàs zenas drusku atlaisch, toteef winsch atkal manigi eedos leetu tahda pat isskata, bet newis tikpat labu.

Nepeeklahjas, ja faimineene rahda kahdu leetu, ko ta nopirkuse un pateiz, zif naudas par to isdots, tad issauftees: „Zif dahrgi! Es nekad nebuhtu par to til dahrgi

aismaksajuse." Tà darot nostahda kaimineeni par mulki un nepeedsihwojuschu samehrâ ar mums.

Nepeeelahjas draudsenei waizat, zik wina aismaksajuse par jauno uswalku, kas tai mugurâ.

Nepeeelahjas ijmehginat weikalneeku un pahrdeweju pazeetibu un laipnibu, leekot teem no weikala otrâ gala atnest leetas, kuras gan apluhko, bet nebuht nedomâ pirkt.

Nepeeelahjas zitur weesojotees stahstit par sawu isweizibu un paschu behrnu labâm ihpaschibam. Pasihstamee gan usklaufisees, bet draugi tomehr noturès sawus behrnus par labakeem un brihnisees, ka juhs domajat tik labi par saweem pascha behrneem, kuri wineem parahdas tikai kâ loti ikdeenischki masi radijumi.

Nepeeelahjas, ja peeaugusè meita bijuse weesibâs, wiseem draugeem paschufst, ka wina bijuse ta wakara „karaleene“ un greesuse us fewi zitu usmanibu. Wismas wesels duzis mahtes gatawas sazit to paschu par sawâm meitam.

Nepeeelahjas kalpus eedroschinat, ka tee mums atstahsta wifas runas, tenkas un neewehrojamus gimenes notikumus, ko tee dabujuschki sinat no ziteem kalpeem; un jaisturas loti stingri, it ihpaschi kad nana, ka tee ari runajuschki ar ziteem par mums waj par to kas mahjâ noteef.

23786

132
191
104
946
0250

911
507
316
13/36

10

Lauliba.

Ahrstā padomi jauneem un
laulateem laudim no Dr. med. G. Beka.

≡≡≡ Brodīeta 60 kap., eeseeta 1 rubli. ≡≡≡

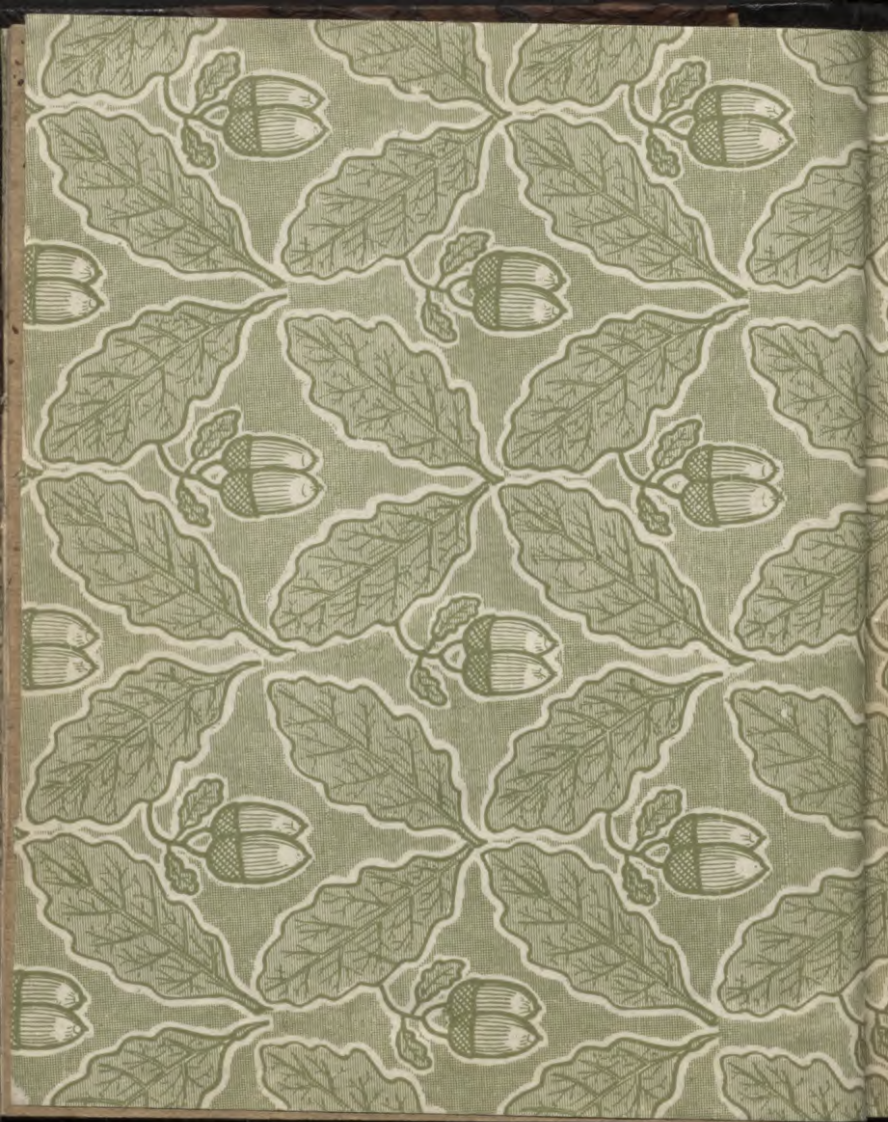
Schi grahmata galvenā kahrtā weltita wezateem un audsi-
natajeem, bet arī ikveens, kas interesejas par jaunās paaudzes
labklājību un laulības dšihwes un behrnu audsināšanas jautāju-
meem, atradis tur selta graudeem lihdfigus padomus un aizrādī-
jumus. Jauneem laudim, kuri tikai tuvojas laulības dšihwes
noslehpumainām durvim, schi grahmata buhs labs wadonis.

Satura rāhditajs grahmatai „Lauliba“.

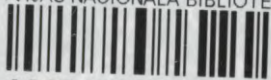
Preekšwahrdš. — Behrna sagatawofšana preekšstahwofchai
laulības dšihwei. — Jaunatnes sagatawofšana laulības dšihwei
pubertates laikā. — Wihriškā jaunatne. — Seewiškā jaunatne. —
Beslaulības dšihwe. — Laulības dšihwe. — Laulatu draugu išwehle.
— Gara flimibas. — Nerwu flimibas. — Sagiftešanas ar alto-
holu un morfiju. — Dsimuma flimibas. — Plaufchu flimibas. —
Girdš flimibas. — Ašinu flimibas. — Weelu maikas flimibas
(zafura flimibas, tukšiba, gīts). — Neeru flimiba. — Ašinsradu
laulības. — Ahrstā padomi bruhtes pahrim. — Nemediziniški padomi
bruhtes pahrim. — Laulības dšihwes dabiskā pufe. — Pirmās nede-
las. — Rahšu zefojums. — Dsimuma fatikšmes kahrtiba. — Dsi-
muma fatikšmes patalogija. — Menstruazijas (mehnešseedi jeb
periodes). — Gruhšniba. — Aupauglošana. — Aupauglošanas pasih-
šanas simes. — Gruhšniba un dsimuma fatikšme. — Gruhšnibas
eespāids uš seeweetes termeni. — Pahrgrosības dšimuma organoš.
— Pahrgrosības gītās termena dakās. — Nenormalas parahdības. —
Gruhšnas seeweetes bariba un dšihwes kahrtiba. — Augliba. —
Auglibas aprobesofšana. — Neaugliba. — Dsimuma izšelfšanas.
— Behrns. — Nedefnezes dietetika. — Mustufatura. — Gremofša-
nas traujejumi. — Pahrejas gadi.

J. A. Freija un beedru gram. pahrdotawā, Rīgā.

~~20~~

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309068771